

26.08.2024

Asia/5

§ 475

V 11.9.2024, Valtuutettu Mia Haglundin aloite humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviileille

HEL 2023-014853 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi
Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36073
outi.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 22.11.2023 Haglund Mia Helsingiltä humanitaarista apua Gazan siviileille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Asian palauttaminen valmisteluun

Valtuutettu Mia Haglund ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Helsinki tekee päätöksen humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviilien auttamiseksi.

26.08.2024

Asia/5

Kaupunginhallitus palautti 3.6.2024, 350 § asian uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen palautuspäätöksessä todetaan seuraavaa: "Asia palautetaan valmisteluun ja päätetään, että kaupunki antaa taloudellista tukea humanitaariselle avulle Gazaan. Palautuksen aikana kartoitetaan kaupungille luontevin kansainvälinen yhteistyötaho, jonka kautta tukea siviileille kanavoidaan ja määritellään taloudellisen tuen laajuus."

Vertailua Helsingin verrokkikaupunkeihin

Helsingin kaupungin kotimaisista taikka kansainvälisistä verrokkikaupungeista mikään ei ole toistaiseksi osoittanut humanitääristä tukea Gazan alueelle.

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan oli suuri vaikutus paitsi Suomelle, Suomen suhteille Venäjään, Suomen sotilaalliselle riippumattomuudelle sekä suomalaisten toimijoiden Ukrainalle osoittamaan tukeen ja apuun. Sota syttyi Euroopassa, ja sen aggressiivisena osapuolena on Suomen naapurimaa, mikä on tuonut sodan lähelle ja sen lopputulemalla nähdään olevan välittömiä vaikutuksia myös Suomelle. Ukrainan tukemisen voidaan tässä suhteessa todeta olevan eri asemassa. Helsingin kaupunki kuten myös kaupungin kotimaiset ja kansainväliset verrokkikaupungit ovat osoittaneet Ukrainalle tukea eri muodoissa.

Asian ajankohtaisuudesta johtuen Kuntaliitto on tehnyt kunnille kyselyn humanitaarisen tuen antamisesta Gazaan. Kyselyyn vastanneista kunnista ei missään ole tehty päätöstä humanitääristä avunannosta tai tuen osoituksista Gazaan. Valtuustoaloitteita on saatujen vastausten mukaan tehty Helsingin lisäksi Rovaniemellä, Vaasassa ja Vantaalla. Vain Rovaniemen aloite on ehditty käsitellä tähän mennessä.

[\(Rovaniemen kaupunginhallitus 12.8.2024\)](#)

Rovaniemen kaupunginhallituksen aloitevastuksessa todetaan, että vuonna 2022 useat kunnat tekivät päätöksiä Ukrainan valtion avustamisesta ja myös Kuntaliitto antoi aiheeseen liittyvää ohjeistusta. Nyt vastaavia päätöksiä ei ole samassa laajuudessa tehty eikä Kuntaliitto ole antanut asiasta ohjeita. Suomen kaupungit eivät pääsääntöisesti anna humanitaarista apua suoraan ulkomaille, vaan se tapahtuu valtion tai avustusjärjestöjen kautta. Suomen valtio on antanut humanitaarista apua Gazaan esimerkiksi YK:n avustusjärjestöjen kautta.

Humanitaarisen tuen antaminen

Kunnan toiminnan lähtökohtana on toiminnan paikallisuus ja keskittyminen kunnan omalle alueelle. Kunnat harjoittavat kuitenkin nykyisin laajasti kansainvälistä yhteistyötä, ja sillä voidaan katsoa olevan vakiin-

tunut paikka kunnan toiminnassa. Kansainvälisen yhteistyön kuulumista kunnan toimialaan arvioidaan samoilla periaatteilla kuin kunnan toimialan rajoja yleisestikin. On siten huomioitava muun muassa, että kyseinen toiminta on kunnan asukkaiden edun mukaista, ja että panostus toimintaan on kohtuullinen suhteessa tavoiteltaviin päämääriin.

Esimerkiksi Ruotsissa lainsäädäntö rajoittaa vieraan valtion humanitääristä avustamista. Ruotsin kuntalaki (kommunallagen, 2017:725) 2 luku rajoittaa kunnan mahdollisuutta käyttää kuntavarojaan suoraan kansainvälisiin tarkoituksiin, kuten humanitaariseen apuun toisessa valtiossa. Mahdollisuus antaa avustusta on sidottu valtion apuun. Kunnan antama suora taloudellinen avustus tulee kohdentaa rajattuihin toimintoihin, kuten koulutukseen ja neuvontaan (Lag om vissa kommunala befogenheter 2009:47).

Suomessa humanitaarisen avun antamista on pidetty mahdollisena joissakin tapauksissa. Silloin kun päätös ei ollut sisältänyt kannanottoa ulkopoliittisiin kysymyksiin tai toisen valtion sisäisiin asioihin on avustusta voitu myöntää (KHO 1983 II 35).

Kaupungin talousarviossa ei ole varattu määrärahaa erilaisten globaalien humanitääristen katastrofien avustamista varten. Kaupungilla ei myöskään ole ohjetta taikka linjauksia, joissa määritellään kriteerit humanitaarisen avun antamisesta taikka sitä miten avustussumma yksittäistapauksessa määritetään.

Mikäli kaupunginhallitus katsoo, että kaupungin tulee ottaa käyttöön toimintamalli, jossa kaupunki avustaa erilaisia globaaleja humanitaarisia kriisejä, tulee kaupunginhallituksen määrittää avustussumma sekä järjestö, jonka kautta avustus toimitetaan kohteeseen. Tällaisia järjestöjä ovat muun muassa Suomen Punainen risti, Kirkon ulkomaanapu ja Suomen Unicef.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi
Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36073
outi.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 22.11.2023 Haglund Mia Helsingiltä humanitaarista apua Gazan siviileille

26.08.2024

Asia/5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.06.2024 § 350

HEL 2023-014853 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

03.06.2024 Palautettiin

Palautusehdotus:

Minja Koskela: Helsingin kaupunki on määritellyt itsensä aktiiviseksi kansainväliseksi toimijaksi, eikä toimijuutta ole rajattu vain Euroopan rajojen sisälle.

YK:n arvion mukaan Gazassa on tällä hetkellä 1,7 miljoonaa sisäistä pakolaista, 1,1 miljoonan ihmisen ennustetaan kohtaavan katastrofaalista elintarvikkeiden puutetta eli nälänhätää, 60 prosenttia asuinrakennuksista on tuhottu ja 36 000 ihmistä on tapettu sitten lokakuun 7. päivän 2023. Tarve humanitaariselle avulle on valtava ja näin ollen valtiollisen tason tuen lisäksi on perusteltua ottaa myös kunnalliset tuen antamisen mahdollisuudet käyttöön.

Tuen myöntämättömyyttä perustellaan sillä, että Ukrainaa on Helsingin kaupungin toimesta tuettu suurilta osin kaupunkien välisten sopimusten kautta. Tuen toimittamisen peruste eivät kuitenkaan ole ystävyyskaupunkisuhteet, vaan Venäjän aloittaman laittoman hyökkäyssodan aiheuttama avun tarve. On myös huomattava, että ystävyyskaupunkisopimus Dnipron kaupungin kanssa luotiin vasta hyökkäyssodan alkamisen jälkeen, mikä on ollut monella tavalla tarpeellista ja toimivaa. Kaupunki voi siis solmia alueellisia suhteita myös sotatoimien kesken, mikä tarkoittaa, että kaupungin olisi mahdollista lähestyä Gazan kaistaleella sijaitsevia alueita, mikäli kaupunki päättyy siihen, että alueelliset suhteet ovat paras tapa kanavoida tukea Gazan siviileille.

Aloitevastauksessa tuodaan myös esille, että eurooppalainen kaupunki Barcelona, joka on tehnyt päätöksen tukea Gazaa, toimii kahdenvälisten ja alueellisten sopimusten kautta. Barcelonan kaupunki ei kuitenkaan ole toiminut Gazan siviilien tukena vain kahdenvälisen yhteistyön

26.08.2024

puitteissa, vaan kaupunki on kanavoinut alueelle taloudellista tukea kansainvälisten organisaatioiden kautta. Barcelonan kaupunginvaltuusto on maaliskuussa 2024 tehdyssä päätöksessä myöntänyt 300 000 euroa humanitaarisen avun erityistukien kautta UNRWA:n meneillään olevaan hankkeeseen "Emergency response to the food needs of the population in the Gaza Strip". Kaupungin toiveena on, että tällä tuella voidaan auttaa lähes 20 600 ihmistä.

Barcelonan kaupunginvaltuuston rahoitus siviiliväestön perustarpeiden kattamiseksi kanavoidaan YK:n (UNRWA) ja Palestiinan Punaisen Puolikuun (Punainen Risti) kautta, joilla on tiukat käytännöt siviiliuhrien saavuttamisesta, turvallisuudesta ja puolueettomuudesta konfliktissa.

Helsingin tulee seurata Barcelonan esimerkkiä ja tukea Gazan siviilejä.

Asia palautetaan valmisteluun ja päätetään, että kaupunki antaa taloudellista tukea humanitaariselle avulle Gazaan. Palautuksen aikana kar-
toitetaan kaupungille luontevin kansainvälinen yhteistyötaho, jonka kautta tukea siviileille kanavoidaan ja määritellään taloudellisen tuen laajuus.

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Minja Koskela palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanius, Jenni Pajunen, Sari Sarkomaa, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Shawn Huff, Minja Koskela, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5–9 (1 tyhjä).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251

26.08.2024

Asia/5

---

maria.nelskyla(a)hel.fi
Laura Uttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09-310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi
Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09-310 36073
outi.jappinen(a)hel.fi